

**Standardy Ochrony Małoletnich
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Szamotułach**

Szamotuły, dnia 06 lipca 2026 roku

Wstęp

Niniejszy system ochrony dzieci przed krzywdzeniem określa procedury interwencji, działania profilaktyczne, zasady zapobiegania krzywdzeniu dzieci, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło, zasady zmniejszenia rozmiarów jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc dziecku oraz wskazuje odpowiedzialność osób zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach za bezpieczeństwo dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Priorytetem wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach jest działanie dla dobra dzieci i w ich interesie. Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach traktują dzieci z szacunkiem oraz uwzględniają ich potrzeby. Realizując zadania Powiatowego Centrum Pomocy rodzinie w Szamotulach, pracownicy działają w ramach obowiązującego prawa, obowiązujących przepisów oraz posiadanych kompetencji. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem zostały opublikowane na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach www.szamotuly.pcpr.pl oraz są promowane wśród pracowników całego personelu, rodziców zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rozdział I

Obszary Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem

§ 1

Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem tworzą bezpieczne i przyjazne środowisko Rodzinnej Pieczy Zastępczej i obejmują następujące obszary:

- Politykę Ochrony Małoletnich, która określa:
 - zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników do pracy w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach;
 - zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko;
 - zasady reagowania pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia;
 - zasady ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych dzieci.
- Personel, który określa:
 - zasady rekrutacji personelu pracującego z dziećmi w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach – w tym obowiązek uzyskiwania danych z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym o każdym członku personelu oraz gdy jest to dozwolone przepisami obowiązującego prawa, informacji z Krajowego Rejestru Karnego, a kiedy prawo na to nie zezwala,

uzyskiwania oświadczenia personelu dotyczącego niekaralności lub braku toczących się postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego;

- zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi, wskazujące, jakie zachowania są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z dzieckiem;
- zasady zapewniania pracownikom podstawowej wiedzy na temat ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz udzielania pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia w zakresie rozpoznawania symptomów krzywdzenia, procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia, odpowiedzialności prawnej pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach zobowiązanych do podejmowania interwencji;
- zasady przygotowania personelu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach – pracującego z dziećmi i ich rodzinami do edukowania dzieci na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem, rodziców zastępczych na temat wychowania dzieci bez przemocy oraz chronienia ich przed przemocą i wykorzystywaniem;
- zasady dysponowania materiałami edukacyjnymi dla dzieci i dla rodziców oraz aktywnego ich wykorzystania;
- Procedury – określające działania, jakie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach, członków rodziny, rówieśników oraz osób obcych:
 - zasady dysponowania przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci np. policja, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia oraz zapewnienia do nich dostępu wszystkim pracownikom;
 - zasady przekazywania informacji dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numerów bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży;
- Monitoring – określa:
 - zasady weryfikacji przyjętych Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem – przynajmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci;
 - zasady organizowania przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach konsultacji z dziećmi i ich rodzinami zastępczymi.

Rozdział II

Słowniczek terminów

§ 2

1. Dziecko/ małoletni – każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
2. Krzywdzenie dziecka – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie.
3. Personel – każdy pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma kontakt z dziećmi.
4. Opiekun dziecka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, rodzic zastępczy, a także opiekun prawny.
5. Instytucja – każda instytucja świadcząca usługi dzieciom lub działająca na rzecz dzieci.
6. Dyrekcja – osoba, która w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach uprawniona jest do podejmowania decyzji.
7. Zgoda rodzica zastępczego dziecka – oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka konieczne jest poinformowanie rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
8. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem to wyznaczony przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach pracownik sprawujący nadzór nad realizacją niniejszych Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem.
9. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział III

Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci – zasady rozpoznawania i reagowania

§ 3

1. Proces rekrutacyjny pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady rekrutacji stanowią Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem.
2. Standardy Ochrony Małoletnich – wersja dla dzieci stanowi Załącznik nr 2 do Standardów.
3. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personelu – dziecko i dziecko – dziecko ustalone w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach. Zasady stanowią Załącznik nr 3 do niniejszych Standardów.
4. Pracownicy tut. Centrum znają i potrafią wyróżnić czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci i zwracają na nie uwagę w ramach wykonywania obowiązków służbowych.

5. Pracownicy Powiatowego centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach monitorują sytuację dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
6. W przypadku rozpoznania czynników ryzyka pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach podejmują działania z rodzicami zastępczymi, przekazują ofertę wsparcia i motywują do szukania pomocy dla siebie.

Rozdział IV

Zasady reagowania na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia

§ 4

W przypadku powzięcia przez pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji (przez kancelarię) osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich wyznaczonej przez dyrektora jednostki.

§ 5

1. Po uzyskaniu informacji osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, informuje ich o podejrzeniu i sporządza opis sytuacji rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem oraz rodziną zastępczą. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich przeprowadza rozmowę z rodziną i dzieckiem wraz z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej danej rodziny i wspólnie opracowują plan pomocy małoletniemu.
2. Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać:
 - podjęcie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
 - wsparcie, jakie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach zaoferuje dziecku,
 - skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
3. Po wyjaśnieniu sprawy dotyczącej krzywdzenia małoletniego i podjęciu stosownych działań pracownik odpowiedzialny za Standardy Ochrony Małoletnich pisemnie informuje rodzinę zastępczą o sposobie zakończenia postępowania.

§ 6

1. W bardziej skomplikowanych przypadkach (dotyczących na przykład wykorzystywania seksualnego lub znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach powołuje zespół interdyscyplinarny, w skład którego mogą wejść: dyrektor, pracownik odpowiedzialny za Standardy Ochrony Małoletnich, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog, pracownik socjalny oraz inni pracownicy mający wiedzę na temat skutków krzywdzenia dziecka lub o krzywdzonym dziecku.
2. Zespół interdyscyplinarny sporządza plan pomocy małoletniemu, spełniający wymogi określone w § 5 pkt 2 niniejszych Standardów, na podstawie opisu sporządzonego przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub psychologa zatrudnionego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach oraz innych uzyskanych przez członków zespołu informacji.
3. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłoszą rodzice/opiekunowie dziecka – dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach jest zobowiązany powołać zespół interdyscyplinarny.
4. Zespół, o którym mowa w punkcie 3, wzywa rodziców zastępczych/opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

§ 7

1. Sporządzony przez zespół interwencyjny plan pomocy małoletniemu wraz z zaleceniem współpracy przy jego realizacji przedstawiany jest rodzicom/opiekunom przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/psychologa.
2. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej/psycholog informuje rodziców zastępczych o obowiązku zgłoszenia przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach, jako instytucji podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura, policja, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej – zespół interdyscyplinarny procedury „Niebieska Karta” w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia oraz wymaganej interwencji).
3. Po poinformowaniu rodziców zastępczych małoletniego przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/psychologa – dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego lub przesyła formularz „Niebieska Karta” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego w Ośrodku Pomocy Społecznej dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie 3.
5. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice zastępczy małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach informuje o tym fakcie rodziców dziecka na piśmie.

§ 8

1. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 4 do niniejszych Standardów. Kartę tę załącza się do dokumentacji rodziny zastępczej.
2. Wszyscy pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informację z tym związane są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział V

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

§ 9

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach zapewnia ochronę wizerunku dziecka oraz zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Zasady ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych zawarte są w Załączniku nr 5 niniejszych Standardów.

§ 10

1. Pracownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach nie wolno bez pisemnej zgody opiekuna prawnego bądź rodzica zastępczego dziecka udostępniać mediom wizerunku dziecka w postaci filmowania, nagrywania oraz fotografowania.
2. Pracownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach w celu uzyskania zgody, o której mowa w punkcie 1, może skontaktować się z opiekunem prawnym bądź rodzicem zastępczym dziecka by uzyskać zgodę na wykorzystanie zarejestrowanego wizerunku i określić w jakim kontekście będzie wykorzystywany np. w celach promocyjnych, na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rodzinie. Niedopuszczalne jest podawanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna prawnego bądź rodzica zastępczego dziecka bez jego wiedzy i zgody.

§ 11

Upublicznienie przez pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach wizerunku dziecka w formie fotografii albo nagrań audio-video wymaga pisemnej zgody opiekuna prawnego bądź rodzica zastępczego dziecka. Jeśli wizerunek dziecka stanowi szczególności, to jest: publicznej imprezy, zgromadzenia, zgoda opiekuna prawnego bądź rodzica zastępczego dziecka na utrwalenie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

§ 12

1. Wyznaczona osoba do obsługi Internetu w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotulach za zgodą Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

w Szamotułach zabezpiecza się przed niebezpiecznymi treściami, poprzez instalację i aktualizację oprogramowania (przynajmniej raz w miesiącu).

Rozdział VI

Monitoring stosowania standardów ochrony małoletnich

§ 13

1. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach wyznacza Magdalenę Idczak na osobę odpowiedzialną za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w Powiatowym centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach.
2. Osoba, o której mowa w punkcie 1, jest odpowiedzialna za:
 - a) monitorowanie realizacji Standardów;
 - b) reagowanie na sygnały naruszenia Standardów;
 - c) prowadzenie rejestru zgłoszeń;
 - d) proponowanie zmian w Standardach.
3. Raz na 12 miesięcy osoba odpowiedzialna za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem przeprowadza wśród pracowników tut. Centrum ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów, której wzór stanowi Załącznik nr 6 do niniejszych Standardów.
4. Na podstawie wyników ankiety osoba odpowiedzialna za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich sporządza raport z monitoringu, który zostaje przekazany Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach w terminie do 30 czerwca każdego roku.
5. Na podstawie otrzymanego raportu z monitoringu Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach może wprowadzić niezbędne zmiany w Standardach, które następnie ogłasza pracownikom, dzieciom oraz ich rodzicom zastępczym bądź opiekunom.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

§ 14

1. Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w tutejszym Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2024 r.
2. Każdy z pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach został zaznajomiony i zaakceptował Standardy, co poświadczył podpisem na liście.